

Institut kritického myšlení: Communitas – integrovaný rozvoj obce

sociální inovace

Obec je klíčovým aktérem rozvoje v území.

Jsou to lidé, kteří zde žijí a aktivně či pasivně na její budoucnosti participují a utvářejí její kulturu v širokém slova smyslu.

Jací lidé v obci žijí, jak se vztahují k sobě navzájem a jak se vztahují k tomu, co je jim společné a co přichází, takové prostředí utvářejí.

90 % obcí v ČR jsou malé obce do 3 tisíc obyvatel. Směřujeme především k nim.

Není však příliš obvyklé, aby se obec zabývala otázkou, jakým způsobem „pečovat o společenství“ (interpersonální a komunitní hodnoty, dialog). Spíše pečuje o služby, funkce a infrastrukturu (instrumentalita, efektivita a účinnost v oblasti hmotného blaha).

Projekt IRO chce tuto situaci změnit a učinit z péče o společenství základní kámen rozvoje obce.

Společenství je třeba posilovat proto, aby se ujalo své role aktivního tvůrce nejen prostředí obce, ale také úrovně mezilidských vztahů, které ji vytvářejí.

Postupy:

**„Péče o obec“ neznámá opečování obce,
aby byla, aby zůstala, aby se nepoškodila,
ale je to praktické ustavičné starání se o to, aby byla dobrá,
aby žila, aby se v ní dobře žilo.
To znamená, že vlastním cílem „péče o obec“ není sama obec,
ale ti, kdo v ní žijí – těm se v ní má dobře žít.
(Ladislav Hejdlánek, filosof)**

1. Sociální soudržnost je obecně problémem moderních a postmoderních západních společností. Podle sociologů v těchto společnostech převládá individualismus a sledování vlastních zájmů, naopak slabne smysl pro solidaritu a mezilidské vztahy.
2. Problém atomizace společnosti (individualizace a sledování vlastních zájmů) se týká i malých obcí, v nichž dochází k zásadní proměně životního stylu a sociálních vazeb. Všeobecně je uznáváno, že malé obce jsou ohroženy ekonomickými proměnami společnosti. Méně se však uvažuje o tom, že specifické ohrožení malých obcí spočívá ve ztrátě sociální soudržnosti, která by umožnila na společenské a ekonomické změny účinně reagovat.
3. Pro dobrý život v obci nestačí jen funkční zajištění (služby, infrastruktura a podobné vnější aspekty kvality života), na něž se rozvojové strategie a aktivity v obcích a regionech zaměřují. Důsledky této funkční orientace života se projevují v odosobnění společnosti a jsou zdrojem frustrací a duševní nepohody, vystávají na povrch v podobě osobních i společenských krizí.
4. Nechceme ovšem jen upozorňovat na diagnostiku problémů, která je všeobecně známá (hodnotová krize, nezáměr o věci veřejné, privatizace veřejné sféry, rozdělení společnosti do zájmových a jiných nekomunikujících skupin atp.). Proto se pokoušíme o formulaci pozitivního ideálu sociálně soudržné obce. Tento ideál nazýváme „komunita“. (Termíny „komunita“ a „společenství“ zde užíváme jako synonyma.)
5. Povaha komunity je naznačena etymologií slova, jež přešlo do moderních jazyků z latiny. Latinské slovo odkazuje na jednu stranu na sféru společného (communis – to společné), na druhou stranu označuje také osobní vlastnosti jedince, bez nichž by komunita nemohla vzniknout (communitas – laskavost, vlídnost, smysl pro společenství). To je důležitý bod: komunita se rodí a vzniká pouze tehdy, pokud se naplňuje obojí: 1) podmínka hledání sféry společného a toho, co „má být“, můžeme též říci odpovědnost za budoucnost, a 2) podmínka hlubších vzájemných vztahů, kdy se lidé k sobě vztahují jakožto k „ty“, nikoliv pouze k „ono“.

ikm-communitas.cz | rozmluvy.cz | fse.ujep.cz | reditus.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

institut
kritického
myšlení **ikm**

UNIVERZITA J. E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM
Fakulta sociálně ekonomická

REDITUS